

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 557/2012-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 13. novembra 2012 predbežne prerokoval sťažnosť P. J., P., zastúpeného JUDr. M. B., M., vo veci namietaného porušenia jeho základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a základného práva podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd rozsudkom Okresného súdu Prievidza č. k. 17 C/209/2009-106 z 8. septembra 2010, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 17 Co/367/2010-145 z 8. júna 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Cdo 20/2012 z 25. júla 2012 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. J. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 25. septembra 2012 doručená sťažnosť P. J., P. (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia

jeho základných práv na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 2 a základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) rozsudkom Okresného súdu Prievidza (ďalej len „okresný súd“) č. k. 17 C/209/2009-106 z 8. septembra 2010, rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 17 Co/367/2010-145 z 8. júna 2011 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Cdo 20/2012 z 25. júla 2012.

Z obsahu s'ťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 17 C 209/2009 o zaplatenie 11 617,87 € s prísl. (z titulu poskytnutej pôžičky) vystupoval s'ťažovateľ v procesnom postavení odporcu.

Okresný súd rozsudkom č. k. 17 C/209/2009-106 z 8. septembra 2010 zaviazal s'ťažovateľa zaplatiť navrhovateľom dlžné sumy s prísl. a nahradiť im trovy konania. V odôvodnení tohto rozsudku okresný súd taktiež uviedol: *„Odporca sa dostavil až na pojednávane nariadené na 8. 9. 2010, pričom žiadal o odročenie tohto pojednávania a to z dôvodu, že si chce zvoliť nového právneho zástupcu. Súd jeho žiadosti o odročenie pojednávania nevyhovel, keďže odporcovi bol návrh vo veci samej doručený spolu s platobným rozkazom dňa 21. 1. 2010 a odvtedy mal dostatok času, aby si zabezpečil zastúpenie advokátom.“* Proti tomuto rozsudku podal s'ťažovateľ odvolanie, v ktorom okrem spochybnenia oprávnenosti právneho nároku navrhovateľov na zaplatenie uvedenej sumy poukázal na to, že postupom okresného súdu mu nebolo umožnené zvoliť si právneho zástupcu na jeho zastupovanie v konaní pred súdom. Krajský súd rozsudkom č. k. 17 Co/367/2010-145 z 8. júna 2011 rozsudok okresného súdu potvrdil. Dovolanie s'ťažovateľa najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 Cdo 20/2012 z 25. júla 2012 odmietol z dôvodu, že vady konania v zmysle § 237 písm. a) až e) a g) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) v dovolacom konaní nevyšli najavo a že v postupe súdov nižších stupňov nezistil ani znaky konania majúceho za následok odňatie možnosti s'ťažovateľovi konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP.

Sťažovateľ v sťažnosti namietal, že okresný súd bez vážneho dôvodu ignoroval jeho ústavne podložený požiadavku a neposkytol mu primeraný čas na zvolenie si právneho zástupcu. Okresný súd porušil základné právo sťažovateľa „na súdnu ochranu“ podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 listiny a konal v rozpore s § 1, § 2, § 24 a § 25 ods. 1 OSP. Takéto konanie okresného súdu nebolo žiadnym spôsobom napravené ani v odvolacom, ani v dovolacom konaní. Krajský súd nielenže nepovažoval postup okresného súdu za taký, ktorým sa odňalo sťažovateľovi právo konať pred súdom, ale nezaoberal sa ani prípustnosťou vykonania dokazovania v odvolacom konaní. Sťažovateľ je toho názoru, že „postupom súdov došlo k nezákonnému zásahu do práva na prejednanie jeho veci a že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom“. Uvedené konanie všeobecných súdov považuje sťažovateľ za šikanózne, ktorého následkom je ujma na jeho základných právach garantovaných ústavou a jeho zneváženie a strata dobrej povesti medzi rodinnými príslušníkmi a občanmi, ktorí ho poznajú.

Sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd v náleze vyslovil, že rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C/209/2009-106 z 8. septembra 2010, rozsudkom krajského súdu č. k. 17 Co/367/2010-145 z 8. júna 2011 a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Cdo 20/2012 z 25. júla 2012 boli porušené jeho základné práva podľa čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 36 ods. 1, čl. 37 ods. 2 a čl. 38 ods. 2 listiny, aby uvedené rozhodnutia všeobecných súdov zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie a aby sťažovateľovi priznal finančné zadostučinenie v sume 100 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia v sume 323,50 €. Sťažovateľ zároveň požiadal o odklad vykonateľnosti rozsudkov okresného súdu a krajského súdu.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa ustanovenia § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v ustanovení § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd je viazaný návrhom na začatie konania okrem prípadov výslovne uvedených v tomto zákone. To znamená, že ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorého označil za porušovateľa svojich práv (m. m. II. ÚS 19/05, III. ÚS 2/05).

Uvedené osobitne platí v prípadoch, v ktorých sú osoby požadujúce ochranu svojich základných práv a slobôd zastúpené kvalifikovaným právnym zástupcom, advokátom. Povinnosti advokáta vyplývajúce zo zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení

neskorších predpisov vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je advokát povinný vykonávať tak, aby boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady. Osobitne to platí pre všetky zákonom ustanovené náležitosti úkonov, ktorými začína konanie pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 117/05, III. ÚS 236/07, III. ÚS 334/09).

1. Preskúmaním sťažnosti ústavný súd dospel k zisteniu, že petit nezodpovedá jej odôvodneniu. Sťažovateľ sa síce domáha vyslovenia porušenia svojho práva na súdnu ochranu, avšak jednotlivé aspekty tohto práva vo vzťahu ku každému zo všeobecných súdom osobitne nezdôvodnil, a preto nemožno ani náležite posúdiť, aké námietky porušenia základných práv a slobôd vzniesol proti všeobecným súdom.

2. O sťažnosti sťažovateľa, ktorou namietal porušenie svojich (totožných) práv postupom a rozsudkom okresného súdu č. k. 17 C/209/2009-106 z 8. septembra 2010, už ústavný súd rozhodol uznesením č. k. IV. ÚS 453/2011-13 z 20. októbra 2011, a preto je sťažnosť v tejto časti podľa § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde neprípustná.

3. Ústavný súd ďalej konštatuje, že obsahovo identickú námietku týkajúcu sa odňatia sťažovateľovi možnosti konať pred súdom (pre nevyhovenie jeho požiadavke o odročenie pojednávania z dôvodu, „*že si chce zvoliť nového právneho zástupcu*“) nastolil sťažovateľ na všetkých stupňoch všeobecných súdov, ako aj v sťažnosti podanej ústavnému súdu. V argumentácii sťažovateľa týkajúcej sa porušenia jeho práva na súdnu ochranu krajským súdom a najvyšším súdom však chýba akákoľvek argumentácia, ktorá sa týka porušenia ústavných práv. Ústavný súd nie je ďalším stupňom v sústave všeobecného súdnictva (čl. 142 ods. 1 a čl. 143 ods. 1 ústavy), podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že „*v súvislosti so zabezpečením účasti na pojednávaní súdu prvého stupňa nedošlo k takému postupu zo strany súdu prvého stupňa, ktorý by mal za následok odňatie možnosti odporcovi konať pred súdom, najmä keď bol osobne prítomný na pojednávaní, na ktorom bol aj vyhlásený*

rozsudok. Zo spisu nevyplýnula žiadna taká skutočnosť, ktorá by dávala podklad pre záver o tom, že odporcovi ako účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom. Za takúto okolnosť nemožno považovať ani nevyhovenie žiadosti odporcu o odročenie pojednávania za účelom zvolenia si právneho zástupcu.“. Sťažovateľ si ani do podania odvolania, ani do vydania rozhodnutia odvolacieho súdu právneho zástupcu nezvolil. Keďže krajský súd nezistil dôvod na zrušenie rozsudku súdu prvého stupňa v zmysle § 221 ods. 1 písm. f) OSP, ktorý sťažovateľ uplatnil vo svojom odvolaní, rozsudok okresného súdu potvrdil.

K rovnakým právnym záverom dospel aj najvyšší súd, ktorý sa s prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti postupu súdov nižších stupňov osobitne zaoberal otázkou, či sťažovateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f) OSP. Najvyšší súd vychádzajúc z judikatúry ústavného súdu (II. ÚS 60/08, III. ÚS 153/07, IV. ÚS 272/07) v odôvodnení svojho rozhodnutia okrem iného uviedol, že *«procesný postup súdov nižších stupňov objektívne poskytol žalovanému rozumnú a dostatočnú možnosť a dostatok priestoru na uplatnenie práva na „novú“ právnu pomoc, no ten ho bez dôvodu hodného osobitného zreteľa nevyužil. Žalovaný nevenoval konaniam vedeným súdmi nižších stupňov potrebnú pozornosť, ako sa v sporovom konaní od neho ako účastníka konania predpokladalo, a svoje nie v nepodstatnej miere pasívne správanie sa snaží dodatočne odčiniť až v dovolacom konaní. V konaní nevyvíjal dostatočnú procesnú aktivitu a zodpovedný prístup k svojej právnej veci. Na tomto mieste považuje dovolací súd za potrebné uviesť, že z obsahu preskúmaného spisu vyplýva, že žalovaný ani v jednom zo svojich podaní urobených v konaní pred súdom prvého stupňa sa ku skutočnostiam, z ktorých žalobcovia vyvodzovali svoje práva, nevyjadril. Z týchto dôvodov dovolací súd dospel k záveru, že postupom a rozhodnutiami súdu prvého stupňa ani odvolacieho súdu žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom.»*. K odňatiu možnosti konať pred súdom nedošlo ani tým, že sa dovolací súd nevyrovnal so žiadosťou sťažovateľa o doplnenie dokumentov zo 16. mája 2011.

Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľom napadnutý rozsudok krajského súdu aj uznesenie najvyššieho súdu obsahujú dostatok skutkových a právnych záverov vo väzbe

na ich výrok, nepopierajú zmysel interpretovaných a aplikovaných právnych noriem, nie sú v rozpore s platnou právnou úpravou, a teda nenesú znaky svojvoľnosti ani arbitrárnosti. Námietka sťažovateľa, že mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (súdmi), sa tak javí ako zjavne neopodstatnená.

Ak sa konanie pred všeobecným súdom neskončí podľa predstáv účastníka konania, táto okolnosť sama osebe nie je právnym základom na namietanie porušenia práva na súdnu ochranu sťažnosťou pred ústavným súdom (napr. II. ÚS 3/97, I. ÚS 225/05, II. ÚS 56/07 a iné).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť v tejto časti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nesplnenia zákonom predpísaných náležitostí a zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť ako celok bola odmietnutá, ústavný súd o ďalších návrhoch sťažovateľa v nej uvedených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 13. novembra 2012